

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO
MINISTRAS**

ĮSAKYMAS

**DĖL DAUGIAMEČIŲ GANYKLŲ ARBA PIEVŲ ATKŪRIMO TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO**

2016 m. sausio 29 d. Nr. 3D-40

Vilnius

Vadovaudamasi 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL 2013 L 347, p. 549), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. rugsėjo 30 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2015/1748 (OL 2015 L 256 p. 9), 2009 m. spalio 29 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1120/2009, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 73/2009, nustatančio bendrąsias tiesioginės paramos schemų pagal bendrą žemės ūkio politiką taisykles ir nustatančio tam tikras paramos schemas ūkininkams, III antraštinėje dalyje numatytos bendrosios išmokos schemos taikymo taisyklės (OL 2009 L 316, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gegužės 8 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 426/2013 (OL 2013 L 127, p. 17), kitais Europos Sąjungos ir nacionaliniais teisės aktais, nustatančiais, kad pakeistos daugiamečių ganyklų arba pievų paskirties atkūrimo atgal į ganyklas arba pievas administravimas ir kontrolė veiktų sklandžiai,

t v i r t i n u Daugiamečių ganyklų arba pievų atkūrimo tvarkos aprašą (pridedama).

Žemės ūkio ministrė

Virginija Baltraitienė

DAUGIAMEČIŲ GANYKLŲ ARBA PIEVŲ ATKŪRIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Daugiamečių ganyklų arba pievų atkūrimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1307/2013, kuriuo nustatomos pagal bendros žemės ūkio politikos paramos sistemas ūkininkams skiriamų tiesioginių išmokų taisyklės ir panaikinami Tarybos reglamentas (EB) Nr. 637/2008 ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 73/2009 (OL 2013 L 347, p. 608), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2015/1146 (OL 2015 L 191, p. 6), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL 2013 L 347, p. 549), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. rugsėjo 30 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2015/1748 (OL 2015 L 256 p. 9), 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 639/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1307/2013, kuriuo nustatomos pagal bendros žemės ūkio politikos paramos sistemas ūkininkams skiriamų tiesioginių išmokų taisyklės, ir iš dalies keičiamas to reglamento X priedas (OL 2014 L 181, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. gegužės 28 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2015/1383 (OL 2015 L 214, p. 1), 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 640/2014, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 nuostatos dėl integruotos administravimo ir kontrolės sistemos ir dėl išmokų neskyrimo arba atšaukimo sąlygų bei administracinių nuobaudų, taikomų tiesioginėms išmokoms, paramai kaimo plėtrai ir kompleksinei paramai (OL 2014 L 181, p. 48), 2009 m. spalio 29 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1120/2009, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 73/2009, nustatančio bendrąsias tiesioginės paramos schemų pagal bendrą žemės ūkio politiką taisyklės ir nustatančio tam tikras paramos schemas ūkininkams, III antraštinėje dalyje numatytos bendrosios išmokos schemas taikymo taisyklės (OL 2009 L 316, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais

2013 m. gegužės 8 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 426/2013 (OL 2013 L 127, p. 17), Europos Komisijos gairių dokumentas dėl daugiamečių pievų nuostatų įgyvendinimo Išmokos už klimatui ir aplinkai naudingą žemės ūkio veiklą (žalinimo išmokos) kontekste, Dok. Nr. DS/EGDP/2015/02 rev 4FINAL, Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Deklaravimo taisyklės), kitais Europos Sąjungos ir nacionaliniais teisės aktais, nustatančiais tiesioginės paramos žemės ūkio veiklos subjektams teikimo tvarką.

2. Aprašo tikslas – vykdant 2015–2020 m. Bendrosios žemės ūkio politikos tiesioginės paramos teikimo nuostatas ir atsižvelgiant į Deklaravimo taisyklių nuostatas, nustatyti reikalavimus dėl pakeistos paskirties daugiamečių ganyklų arba pievų atkūrimo atgal į ganyklas arba pievas, bei šių reikalavimų administravimo ir kontrolės nuostatas.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **Daugiamečių ganyklų arba pievų referencinis santykis** – 2012 m. deklaruotų daugiamečių ganyklų arba pievų bei 2015 m. deklaruotų naujų daugiamečių ganyklų arba pievų plotų sumos ir bendro 2015 m. deklaruoto žemės ūkio paskirties žemės ploto santykis, su kuriuo lyginamas einamųjų metų daugiamečių ganyklų arba pievų santykis.

3.2. **Daugiamečių ganyklų arba pievų einamųjų metų santykis** – einamaisiais metais deklaruotų daugiamečių ganyklų arba pievų ploto ir bendro einamaisiais metais deklaruoto žemės ūkio paskirties žemės ploto santykis.

3.3. **Daugiamečių ganyklų arba pievų einamųjų metų rodiklis** (toliau – daugiamečių pievų rodiklis) – rodiklis, gaunamas iš daugiamečių ganyklų arba pievų einamųjų metų santykio atėmus daugiamečių ganyklų arba pievų referencinį santykį, gautą skirtumą padalijus iš šio referencinio santykio ir rezultatą padauginus iš 100 proc.

4. Kitos Apraše vartojamos sąvokos apibrėžtos šio Aprašo 1 punkte nurodytuose teisės aktuose.

II SKYRIUS

DAUGIAMEČIŲ PIEVŲ ATKŪRIMO REIKALAVIMAI

5. Šiame Apraše aprašytos daugiamečių pievų atkūrimo tvarkos pagrindas – Deklaravimo taisyklių 31–33 punktuose aprašyti reikalavimai.

6. Daugiamečių pievų atkūrimo bendrosios nuostatos:

6.1. daugiamečių pievų rodiklio apskaičiavimo formulė:

$((\text{daugiamečių ganyklų arba pievų einamųjų metų santykis minus daugiamečių ganyklų arba pievų referencinis santykis}) \text{ gautas skirtumas padalintas iš daugiamečių ganyklų arba pievų referencinio santykio}) * 100 \text{ proc.};$

6.2. reikalavimai atkurti išartas daugiameses pievas taikomi, jei daugiamečių pievų rodiklis Lietuvoje yra sumažėjęs daugiau kaip 5 proc. lyginant su referenciniu santykiu;

6.3. šiame Apraše aprašyta daugiamečių pievų atkūrimo tvarka apima daugiameses pievas ir aplinkosaugos atžvilgiu pažeidžiamas daugiameses pievas, nurodytas Deklaravimo taisyklių 35 punkte.

III SKYRIUS

DAUGIAMEČIŲ PIEVŲ ATKŪRIMO ADMINISTRAVIMAS IR KONTROLĖ

7. Nustačius, kad deklaruotų daugiamečių pievų plotai Lietuvoje sumažėjo daugiau nei nustatyta šio Aprašo 6.2. papunktyje, Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) imasi šių veiksmų:

7.1. iki einamųjų metų rugsėjo 30 d. apskaičiuoja, kokį daugiamečių pievų plotą reikia atkurti iki kitų metų deklaravimo pradžios, kad nebebūtų viršyta 5 proc. leistina sumažėjimo riba;

7.2. iki gruodžio 31 d. informuoja pareiškėjus, kurie, pagal dviejų ankstesnių metų paraiškų duomenis disponuoja žeme, kuri buvo pakeista iš daugiamesės pievos į kitą paskirtį (pavyzdžiui, ariamą žemę, sodus arba uogynus). Tuo atveju, jei daugiamesė pieva buvo pakeista į kitą paskirtį, o vėliau žemė perduota kitam žemės valdytojui, naujasis žemės valdytojas perima visus su daugiamečių pievų atkūrimu susijusius įsipareigojimus, jeigu pretenduoja gauti tiesiogines išmokas už deklaruojamus plotus;

7.3. pareiškėjams pateikia tikslus nurodymus, kokį daugiamesės pievos plotą reikia atkurti:

7.3.1. atkūrimo reikalavimas taikomas plotams, kurie yra 0,1 ha arba didesni;

7.3.2. atkūrimo reikalavimas taikomas tik tai deklaruojamų anksčiau buvusių daugiamečių pievų, tačiau pakeistų į kitą paskirtį, plotų daliai, kurią atkūrus atgal į pievą būtų pasiekiamas šio Aprašo 7.1 papunktyje minimas tikslas – Lietuvos mastu nebeviršijama 5 proc. didžiausia leistina sumažėjimo riba. Tačiau, atsižvelgiant į riziką, kad dalis pareiškėjų neįvykdys reikalavimo atkurti pakeistos paskirties daugiamesės pievos ploto atgal į pievą, Agentūra apskaičiuoja ir pareikalauja pareiškėjų atkurti tokį plotą, kad Lietuvos mastu daugiamečių pievų sumažėtų ne daugiau kaip 3 proc. Pareiškėjai, kurie įpareigoti atkurti išartus anksčiau buvusius daugiamečių pievų plotus, pakeistus į kitą paskirtį, informuojami, kiek tiksliai jie turi pertvarkyti plotų atgal į pievą, kaip tai nurodyta šio Aprašo 8.2 papunktyje;

7.4. užtikrina šių plotų atkūrimo atgal į pievą tų pareiškėjų, kurie įpareigoti iki kitų metų deklaravimo pradžios atkurti anksčiau buvusias daugiametes pievas, tačiau pakeistas į kitą paskirtį, kontrolę.

8. Pareiškėjas, kuris valdo žemės ūkio paskirties žemės plotus, kurie iš daugiamečių pievų per ankstesnius du kalendorinius metus buvo pakeisti į kitos paskirties plotus, gavęs Agentūros nurodymą, privalo:

8.1. iki kitų metų deklaravimo pradžios atkurti išartą daugiametės pievos plotą toje pačioje vietoje arba;

8.2. iki kitų metų deklaravimo pradžios atkurti išartą daugiametę pievą kitame plote, kuriame nė karto nuo 2012 m. imtinai nebuvo deklaruota daugiametė pieva;

8.3. išlaikyti atkurtą daugiametės pievos plotą kaip pievą bent 5 metus;

8.4. atkurti tik tą pakeistos paskirties anksčiau buvusios daugiametės pievos ploto dalį, kuri pakeista į žemės ūkio paskirties plotus, jei dalis daugiamečių pievų plotų pakeista į žemės ūkio paskirties ir į kitos nei žemės ūkio paskirties plotus.

9. Nustačius, kad daugiamečių pievų rodiklis Lietuvoje sumažėjo daugiau kaip 5 proc. dėl miško įveisimo, atkūrimo reikalavimas nėra taikomas.

10. Nustačius, kad pareiškėjas išarė arba ėmė vykdyti ne žemės ūkio veiklą aplinkosaugos atžvilgiu pažeidžiamos daugiametės pievos plote, Agentūra visais atvejais (nesvarbu, ar Lietuvoje pasiekta didžiausia leistina daugiamečių pievų sumažėjimo riba, kaip tai nurodyta šio Aprašo 6.2 papunktyje, ar ne) informuoja pareiškėją, kad jis privalo toje pačioje vietoje atkurti daugiametę pievą iki kitų metų deklaravimo pradžios.

11. Šio Aprašo 8 punkte nurodyti įpareigojimai dėl daugiamečių pievų atkūrimo pareiškėjams taikomi tokiu eiliškumu:

11.1. pareiškėjams, kurie nuo 2012 m. imtinai nelaikė gyvulių;

11.2. pareiškėjams, kurių 2012–2014 m. administravimo laikotarpiu laikytų ūkinių gyvulių vidurkis pagal Deklaravimo taisyklių nuostatas kiekvienais iš šių metų deklaruotiems ganyklų arba pievų plotams (įskaitant daugiames pievas) sudarė bent 0,3 sąlyginio gyvulio hektarui pievos ir ganyklos, tačiau einamaisiais metais (deklaravimo metu) jie gyvulių nebelaiko.

12. Atkūrimo reikalavimas netaikomas, kai:

12.1. daugiametės pievos buvo pakeistos į kitos paskirties žemės plotus, nepatenkančius į b11 bloką (namų valda, komercinės, visuomeninės paskirties žemė);

12.2. valstybės nuosavybėn paimta žemė, kuri panaudota viešajam interesui ar visuomeniniams tikslais;

12.3. pagal reikalavimus daugiametės pievos apsodinamos mišku, išskyrus trumpos rotacijos želdinius, kalėdines eglutes ar energetinius medžius;

12.4. daugiametės pievos, kurios yra sertifikuotos pagal ekologinio žemės ūkio taisyklių, patvirtintų žemės ūkio ministro įsakymu, nuostatas, einamaisiais metais yra deklaruotos ekologinio ūkio.

13. Aplinkos atžvilgiu pažeidžiamos daugiametės pievos atveju – atkūrimo reikalavimas netaikomas tik šio Aprašo 12.2 ir 12.3 papunkčiuose numatytais atvejais.

14. Pareiškėjams, po Agentūros informavimo iki kitų metų deklaravimo pradžios neatkūrusiems daugiamečių pievų plotų, kaip nurodyta Deklaravimo taisyklių 33 punkte, o aplinkos atžvilgiu pažeidžiamos daugiametės pievos atveju – iš karto, kai nustatomas faktas, kad pieva buvo išarta arba pakeista jos paskirtis, mažinama žalinimo išmoka dėl daugiamečių pievų išarimo ir neatkūrimo pagal reglamento (ES) Nr. 640/2014 II antraštinės dalies IV skyriaus 3 skirsnį: 2015 ir 2016 metų atveju didžiausias galimas sumažinimas – tai žalinimo išmokos nemokėjimas už išartą ir neatkurtą daugiametės

pievos plotą, o nuo 2017 m. – galimai ir papildomas minėtos išmokos mažinimas atsižvelgiant į tai, kokią pareiškėjo deklaruoto ploto dalį sudarė išartos ir neatkurtos daugiametės pievos.
